

GIẢI BÀI 1 TRANG 145 SÁCH GIÁO KHOA GIẢI TÍCH LỚP 12

Đề bài

Cho hàm số: $f(x)=ax^2-2(a+1)x+a+2(a\neq 0)$

- a) Chứng tỏ rằng phương trình $f(x) = 0$ luôn có nghiệm thực. Tính các nghiệm đó.
- b) Tính tổng S và tích P của các nghiệm của phương trình $f(x) = 0$. Khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị hàm số của S và P theo a .

Hướng dẫn giải

- a) Nhân nghiệm, đưa phương trình $f(x) = 0$ về dạng phương trình tích để tìm nghiệm của phương trình.
- b) Dựa vào hệ thức Vi-ét để tính tổng và tích các nghiệm của phương trình $f(x) = 0$.
- +) Khảo sát sự biến thiên của đồ thị hàm số và vẽ đồ thị hàm số qua các bước đã được học.

Ta có: $f(x) = ax^2 - 2(a+1)x + a + 2 = (x-1)(ax-a-2)$ nên phương trình $f(x) = 0$ luôn có hai nghiệm thực là:

$$x = 1 \text{ và } x = \frac{a+2}{a}.$$

Theo định lí Vi-et, tổng và tích của các nghiệm đó là:

$$S = \frac{2a+2}{a}, P = \frac{a+2}{a}$$

1. Khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị hàm số $S = \frac{2a+2}{a} = 2 + \frac{2}{a}$

- Tập xác định: $(-\infty; 0) \cup (0; +\infty)$

- Sự biến thiên: $S' = -\frac{2}{a^2} < 0, \forall a \in (-\infty; 0) \cup (0; +\infty)$ nên hàm số nghịch biến trên hai khoảng $(-\infty; 0)$ và $(0; +\infty)$

- Cực trị: Hàm số không có cực trị.

- Giới hạn tại vô cực và tiệm cận ngang.

$$\lim_{a \rightarrow +\infty} S = \lim_{a \rightarrow +\infty} \left(2 + \frac{2}{a}\right) = 2$$

$$\lim_{a \rightarrow -\infty} S = \lim_{a \rightarrow -\infty} \left(2 + \frac{2}{a}\right) = 2$$

Vậy $S = 2$ là tiệm cận ngang

- Giới hạn vô cực và tiệm cận đứng:

$$\lim_{a \rightarrow 0^+} S = \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(2 + \frac{2}{a}\right) = +\infty$$

$$\lim_{a \rightarrow 0^-} S = \lim_{a \rightarrow 0^-} \left(2 + \frac{2}{a}\right) = -\infty$$

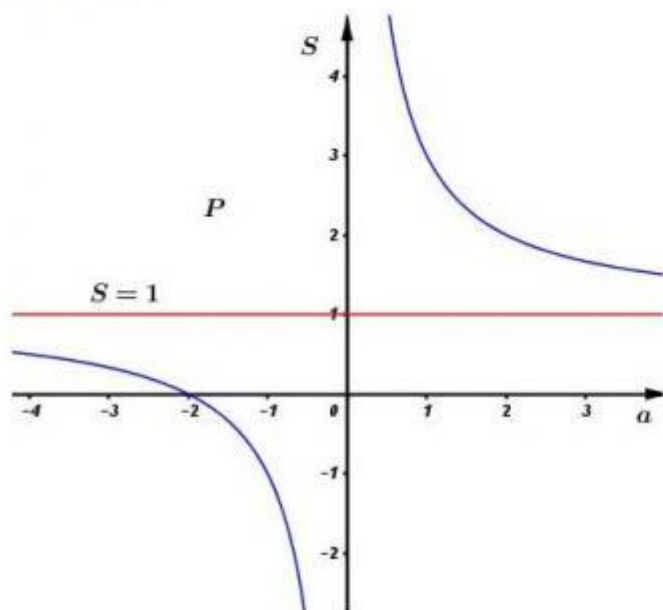
Vậy $a = 0$ là tiệm cận đứng.

- Bảng biến thiên:

a	$-\infty$	0	$+\infty$
S'	-		-
S	2	$+\infty$	2

$-\infty$

Đồ thị hàm số:

Đồ thị không cắt trục tung, cắt trục hoành tại $a = -1$

2) Khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị hàm số $P = \frac{a+2}{a} = 1 + \frac{2}{a}$

Tập xác định: $D = \mathbb{R} \setminus \{0\}$

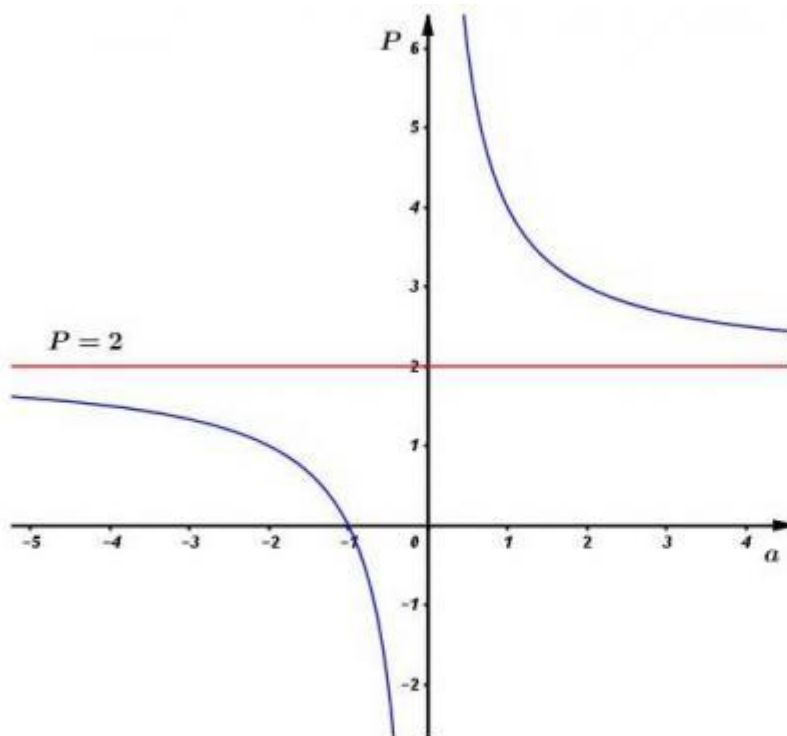
$$P' = -\frac{2}{a^2} < 0, \forall a \in D$$

$\lim_{a \rightarrow 0^-} S = -\infty \Rightarrow$ Tiệm cận đứng: $a = 0$

$\lim_{a \rightarrow \pm\infty} S = 1 \Rightarrow$ Tiệm cận ngang: $P = 1$

a	$-\infty$		0		$+\infty$
P'		-		-	
P			$+\infty$		
	1				1
			$-\infty$		

Đồ thị hàm số:

Ngoài ra: đồ thị hàm số $P = \frac{a+2}{a} = 1 + \frac{2}{a}$ có thể nhận được bằng cách tịnh tiến đồ thị $S = \frac{2a+2}{a} = 2 + \frac{2}{a}$ dọc theo trục tung xuống phía dưới 1 đơn vị.